

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 123/07-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. septembra 2007 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Ladislava Orosza prerokoval sťažnosť Ing. B. H., Ž., zastúpeného advokátom JUDr. P. K., Ž., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cb 728/99, za účasti Okresného súdu Považská Bystrica, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. B. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cb 728/99 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Považská Bystrica **p r i k a z u j e** v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cb 728/99 konať bez zbytočných priet'ahov.

3. Ing. B. H. **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie v sume 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Považská Bystrica **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Považská Bystrica je **p o v i n n ý** uhradiť Ing. B. H. trovy právneho zastúpenia v sume 7 492,24 Sk (slovom sedemtisícštyristodeväťdesiatdva slovenských korún a dvadsaťštyri halierov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. P. K., Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. marca 2007 doručená s'ťažnosť Ing. B. H., Ž. (ďalej len „s'ťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. P. K., Ž., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cb 728/99.

Zo s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovateľ sa žalobným návrhom zo 7. júla 1999 na okresnom súde domáhal proti spoločnosti T., s. r. o., P. (ďalej len „odporca“), zaplataenia sumy 243 027 Sk s príslušenstvom.

Okresný súd platobným rozkazom sp. zn. 1 Rob 913/99 z 30. augusta 1999 zaviazal odporcu uhradiť s'ťažovateľovi istinu 243 027 Sk s príslušenstvom a trovy konania.

Proti platobnému rozkazu podal odporca 24. septembra 1999 odpor, v ktorom poukázal na nekvalitné spracovanie odovzdanej práce sťažovateľom na základe zmluvy o dielo z 11. marca 1998. Sťažovateľ sa k odporu vyjadril 25. októbra 1999. Konanie v uvedenej právnej veci bolo okresným súdom ďalej vedené pod sp. zn. 8 Cb 728/99.

Sťažovateľ uviedol, že až 7. novembra 2003 vydal okresný súd rozsudok sp. zn. 8 Cb 728/99, ktorým jeho žalobu zamietol. Na základe odvolania sťažovateľa Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zrušujúce uznesenie bolo okresnému súdu doručené 29. novembra 2004.

Pojednávanie konané 9. augusta 2005 bolo odročené za účelom vypracovania znaleckého posudku. Sťažovateľ uvádza, že od tohto okamihu sa v predmetnej veci nekonalo žiadne ďalšie pojednávanie.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že 5. januára 2006 zaslal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v namietanom konaní. Podľa jeho tvrdenia okresný súd sa vo svojej odpovedi obmedzil len na konštatovanie, že predmetné podanie bude založené do spisu. Z uvedeného dôvodu sa sťažovateľ 3. mája 2006 opätovne obrátil so sťažnosťou na prietahy na predsedu okresného súdu, ten však na jeho sťažnosť nereagoval.

Až prípisom z 12. júna 2006 predseda okresného súdu oznámil verejnému ochrancovi práv, na ktorého sa sťažovateľ obrátil listom z 5. apríla 2006, že predmetný spis sa nachádza v Ú. v Ž. (ďalej len „znalecký ústav“) za účelom znaleckého dokazovania.

Podľa názoru sťažovateľa postupom okresného súdu došlo v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cb 728/99 k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ v tejto súvislosti žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Okresný súd Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cb 728/99 porušil základné právo Ing. B. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cb 728/99 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. Ing. B. H. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 150 000,- Sk (slovom stopäťdesiatisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Považská Bystrica povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd v Považskej Bystrici je povinný sťažovateľovi nahradiť trovy konania, tak ako budú vyčíslené súdom.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 123/07-12 z 24. mája 2007 ju prijal na ďalšie konanie.

Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Preto ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, lebo vzhľadom na charakter veci, kde je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predsedníčka okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadrila k sťažnosti prípisom doručeným ústavnému súdu 29. júna 2007. Vo vyjadrení po podrobnom opísaní skutkového stavu vo veci sa dotkla aj skutočností uvádzaných sťažovateľom v sťažnosti, pričom uviedla, že

„od podania návrhu 8. 7. 1999 do 13. 6. 2001, takmer dva roky navrhovateľ odstraňoval vady podania, hoci návrh podal prostredníctvom advokáta a až 13. 6. 2001 doplnil a riadne špecifikoval, čoho sa domáha, v tom období súd vytyčil 6 pojednávani

a z toho sa právny zástupca navrhovateľa a navrhovateľ na 5 pojednávanií nedostavili, jediné pojednávanie, ktorého sa zúčastnili, bolo odročené z dôvodu doplnenia presnej špecifikácie nároku. Na siedmom vytýčenom pojednávanií 13. 6. 2001 navrhovateľ predložil doplnenie návrhu. Na ôsmom vytýčenom pojednávanií 20. 3. 2002 opätovne predložil doplnenie návrhu a ďalšie rozsiahle listinné dôkazy, ktoré dovtedy súdu nepredložil a ktoré si vyžiadali následné oboznámenie a štúdium.

Znamená to, že samotný navrhovateľ spôsobil takmer 2-ročný prieťah vo veci tým, že nebol schopný súdu predložiť riadny návrh.

Od 8. 1. 2004 do 29. 11. 2004 sa vec nachádzala na KS v Trenčíne na rozhodnutie o odvolaní navrhovateľa a od 13. 12. 2006 do 23. 5. 2007 na rozhodnutí o odvolaní ústavu.

Od 9. 8. 2005 bolo vo veci zabezpečované znalecké dokazovanie. Ustanovená znalecká organizácia hrubo sťažila postup súdu, keď nereagovala na výzvy súdu na predloženie posudku a ani napriek opakovane uloženým poriadkovým pokutám nevrátila spis súdu a tento bol vrátený až 20. 10. 2006.

Ďalšie prieťahy spôsobil samotný navrhovateľ tým, že celkovo vo veci bolo do ustanovenia znalca vytýčených 12 pojednávanií, z toho piatich sa nezúčastnil navrhovateľ ani jeho právny zástupca, jedenkrát sa nedostavil odporca a jeho právny zástupca, jedenkrát bolo pojednávanie odročené za účelom špecifikácie nároku navrhovateľa, dvakrát za účelom doplnenia dokazovania navrhnutého navrhovateľom a jedenkrát bolo odročené za účelom vyhlásenia rozhodnutia a následne bol vyhlásený rozsudok.

Aj po podaní znaleckého posudku bol vytýčený termín pojednávania dňa 20. 11. 2006 na 23. 1. 2007, ktorý žiadal právny zástupca navrhovateľa zrušiť s tým, že sa nemôže dostaviť na pojednávanie z dôvodu kolízie s iným pojednávaniím. Následne bol spis do 23. 5. 2007 na KS.

T. č. je vytýčený termín pojednávania na 31. 7. 2007“.

Sťažovateľ vo svojom stanovisku doručenom ústavnému súdu 17. júla 2007 k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu uviedol:

„Argumentáciu predsedníčky Okresného súdu v Považskej Bystrici nemožno podľa môjho názoru akceptovať, a to z toho dôvodu, že ani neúplnosť a nepresnosť žalobného

návrhu zo strany žalobcu nemôže byť ospravedlnením pre dlhodobú nečinnosť okresného súdu.

Pokiaľ sa jedná o obdobie, počas ktorého sa vec nachádzala na Krajskom súde v Trenčíne a o obdobie, počas ktorého bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie, ako aj ďalšia argumentácia predsedníčky okresného súdu s touto taktiež nie je možné súhlasiť a môžem len zopakovať, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdneho orgánu, pričom k naplneniu tohto práva dochádza až právoplatným súdnym rozhodnutím (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97). Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Na podanú žalobu reagoval Okresný súd v Považskej Bystrici po 20-tich mesiacoch, tak, že nespĺňa kritéria riadneho návrhu a vyzýva na jeho doplnenie. Po výzve súdu som upravil a doplnil žalobu o výpočty rozpracovanosti.

Dňa 9. 8. 2005 bolo na pojednávaní vyhlásené uznesenie, že súd pojednávanie odročuje na neurčito za účelom vypracovania znaleckého posudku, od tohto okamihu sa v predmetnej veci nekonalo žiadne ďalšie pojednávanie“.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého má každý právo na to, aby sa jeho

vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov, ako aj vyslovenia porušenia svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cb 728/99.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (II. ÚS 61/98, IV. ÚS 59/03) a tento účel možno dosiahnuť až právoplatným rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná (II. ÚS 157/02, I. ÚS 76/03).

K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, III. ÚS 127/03). Preto je základnou povinnosťou súdu a sudcu zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil so žiadosťou na súd (IV. ÚS 195/02).

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prerokovanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

Pri posudzovaní, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadnil tri základné kritéria, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 3/00, II. ÚS 813/00).

Z hľadiska prvého kritéria, či išlo o zložitú vec po právnej a skutkovej stránke, ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na predmet namietaného konania o zaplatenie ceny diela - vypracovanie zadania projektu a vykonávacieho projektu na akciu „Závod na výrobu

vodovodných batérií U.“ - možno vec považovať za skutkovo zložitú, keďže vyžaduje uskutočniť časovo náročné dokazovanie, na ktoré treba odborné znalosti, predovšetkým znaleckým posudkom, ako aj vyjadreniami a výpovedami účastníkov, svedkov, zaobstaraním a vyhodnotením viacerých listinných dôkazov. Z právneho hľadiska ústavný súd nepovažuje predmetné konanie za zložitú.

Správanie sťažovateľa je druhým kritériom, ktoré ústavný súd uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa uvedeného kritéria ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ, ktorý v konaní pred okresným súdom vystupuje ako žalobca, ovplyvnil dĺžku konania žiadosťami o odročenie nariadených súdnych pojednávaní, resp. neúčast'ou na pojednávaniach (22. marca 2000, 3. júla 2000 pre čerpanie dovolenky právneho zástupcu, 21. augusta 2000 a 25. apríla 2001 pre kolíziu pojednávaní právneho zástupcu, 2. mája 2001 právny zástupca žiadal odročiť pojednávanie, pretože sa mu nepodarilo zabezpečiť účasť sťažovateľa na pojednávaní, 23. januára 2007 pre kolíziu pojednávaní právneho zástupcu). Na vrub sťažovateľa možno pripočítať aj tú skutočnosť, že mu takmer dva roky trvalo, kým doplnil, resp. upresnil svoj návrh.

Tretím hodnotiacim kritériom, uplatnením ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu v namietanom konaní.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti sťažovateľa, vyjadrenia predsedníčky okresného súdu a hlavne zo spisu okresného súdu sp. zn. 8 Cb 728/99 zistil, že sťažovateľ sa návrhom podaným okresnému súdu 8. júla 1999 domáhal od odporcu zaplata 243 027 Sk s príslušenstvom z dôvodu zmluvy o dielo z 11. marca 1998. Konanie v predmetnej veci je okresným súdom vedené pod sp. zn. 8 Cb 728/99.

Okresný súd už 22. júla 1999 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku a odstránenie nedostatkov podania. Dňa 20. augusta 1999 sťažovateľ zaplatil súdny poplatok a 30. augusta 1999 upravil označenie odporcu a predložil doklad o jeho právnej subjektivite.

V období od 30. augusta 1999 do 13. júna 2001 okresný súd vykonával úkony nevyhnutné pre rozhodnutie o žalobe sťažovateľa. Tieto spočívali vo vydaní platobného rozkazu (30. augusta 1999); zaslaní odporu podaného odporcom sťažovateľovi na vyjadrenie (12. októbra 1999); v nariadovaní a odročovaní termínov pojednávania z dôvodov na strane sťažovateľa (22. marca 2000, 3. júla 2000, 21. augusta 2000, 25. októbra 2000, 25. apríla 2001, 2. mája 2001) a vo vyzývaní sťažovateľa na predloženie listinných dôkazov do spisu a riadnej špecifikácie návrhu (1. decembra 1999, 22. marca 2000, 25. októbra 2000, 2. mája 2001). Pojednávanie konané 2. mája 2001 bolo odročené pre neúčast' sťažovateľa na 13. jún 2001 s tým, že sťažovateľovi bolo uložené, aby najneskôr do termínu pojednávania riadne špecifikoval svoj návrh pod hrozbou zastavenia konania. Prítomný odporca na pojednávaní žiadal návrh sťažovateľa zamietnuť, pretože od jeho podania už ubehli takmer dva roky a sťažovateľ nešpecifikoval, čoho sa domáha.

Až na pojednávaní konanom 13. júna 2001 sťažovateľ predložil doplnenie návrhu spolu s listinnými dôkazmi. Keďže odporca na pojednávaní nebol prítomný, okresný súd pojednávanie odročil na neurčito za účelom doručenia doplneného návrhu odporcovi a za účelom jeho vyjadrenia k nemu. Sťažovateľ predložil na pojednávaní rozpracovanú projektovú dokumentáciu, ktorú nezaložil do spisu s tým, že je ochotný ju predložiť priamo znalcovi. Zároveň právny zástupca sťažovateľa žiadal nariadiť ďalšie pojednávanie až na september 2001 z dôvodu dovolenky.

Prípisom z 19. júna 2001 okresný súd zaslal doplnenie návrhu odporcovi na vyjadrenie. Dňa 13. augusta 2001 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcu k doplnenému návrhu sťažovateľa. Dňa 22. decembra 2001 okresný súd nariadil pojednávanie na 20. marec 2002 a za tým účelom predvolal účastníkov konania.

Na pojednávaní konanom 20. marca 2002 sťažovateľ predložil ďalšie doplnenie návrhu spolu s listinnými dôkazmi. Za účelom doplnenia dokazovania navrhnutého sťažovateľom a oboznámenia odporcu s obsahom listinných dôkazov okresný súd pojednávanie odročil na neurčito.

Od 5. apríla 2002, keď okresný súd pripojil k dotknutému spisu spis vedený pod sp. zn. 8 Cb 507/98, do 19. marca 2003, keď nariadil pojednávanie na 20. máj 2003, bol okresný súd vo veci nečinný. Následne bez toho, aby uviedol dôvod, okresný súd 15. mája 2003 zrušil termín pojednávania nariadeného na 20. máj 2003 a nariadil nové pojednávanie na 16. júl 2003.

Na pojednávaniach konaných 16. júla 2003 a 5. novembra 2003 okresný súd pokračoval výsluchom účastníkov konania, resp. ich splnomocnených zástupcov a následne na pojednávaní 7. novembra 2003 vyhlásil rozsudok, ktorým návrh sťažovateľa zamietol. Odvolanie sťažovateľa bolo okresnému súdu doručené 29. decembra 2003. Na základe uznesenia okresného súdu z 31. decembra 2003 sťažovateľ 12. januára 2004 uhradil súdny poplatok za podané odvolanie.

Po tom, ako odporca 14. januára 2004 podal vyjadrenie k odvolaniu, okresný súd 19. januára 2004 odstúpil spis za účelom rozhodnutia o odvolaní krajskému súdu. Krajský súd rozsudkom zo 6. októbra 2004 prvostupňový rozsudok zrušil (pretože nebol riadne zistený skutkový stav veci) a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresnému súdu bol rozsudok odvolacieho súdu doručený 29. novembra 2004.

Po doručení uvedeného rozsudku krajského súdu (právoplatnosť nadobudol 6. decembra 2004) okresný súd v období od 29. novembra 2004 ďalej konal vo veci, keď prípisom z 31. januára 2005 vyzval sťažovateľa na predloženie ďalších listinných dôkazov, prípisom z 21. februára 2005 ho vyzval na predloženie zoznamu prác na vykonávacom projekte, na predloženie rozpracovaného projektu a tiež ho žiadal, aby uviedol, kedy vyzval odporcu na prevzatie diela, a aby predložil dôkazy o tom, že vyzval odporcu na prevzatie prác. Prípisom z 11. apríla 2005 okresný súd vyzval

sťažovateľa na predloženie projektu a oznámenie adresy svedka, ktorého sťažovateľ označil, a následne prípisom z 22. apríla 2005 vyzval odporcu na označenie adresy svedka. Dňa 13. júna 2005 okresný súd nariadil termín pojednávania na 9. august 2005 a opätovne vyzval sťažovateľa na predloženie projektu. Pojednávanie uskutočnené 9. augusta 2005 po výsluchu účastníkov okresný súd odročil za účelom vykonania znaleckého dokazovania s tým, že vzhľadom na zložitosť veci uložil účastníkom pripraviť otázky pre znalca. Odporca predložil okresnému súdu požadované otázky 24. augusta 2005 a sťažovateľ 31. augusta 2005.

Na základe výzvy z 12. septembra 2005 odporca 26. septembra 2005 predložil okresnému súdu projekt na stavebné povolenie závodu na výrobu vodovodných batérií, ktorý ešte doplnil 6. októbra 2005.

Uznesením z 19. októbra 2005 okresný súd ustanovil znaleckú organizáciu z odboru stavebníctva - znalecký ústav a uložil jej podať posudok v lehote 40 dní.

Prípisom z 22. novembra 2005 okresný súd požiadal Okresný súd Žilina o doručenie spisu znaleckému ústavu. Listom z 22. novembra 2005 znalecký ústav oznámil okresnému súdu, že posudok môže podať v lehote 60 dní od doručenia spisu.

Pretože znalecký ústav nepredložil posudok v stanovenej lehote, okresný súd ho 9. februára 2006 a opakovane 1. marca 2006 vyzval na podanie znaleckého posudku. Listom z 20. marca 2006 znalecký ústav oznámil okresnému súdu, že posudok podá do 15. apríla 2006. Následne 5. apríla 2006 znalecký ústav oznámil, že pre dokončenie posudku je nutné doplnenie podkladov zo strany odporcu. V ďalšom období okresný súd opätovne urgoval znalecký ústav, a to prípismi z 31. mája 2006, 21. júna 2006 (pod hrozbou pokuty), ako aj prípisom z 11. júla 2006. Na žiadosť znaleckého ústavu zo 17. júla 2006 okresný súd predĺžil lehotu na vypracovanie posudku do 30. augusta 2006 s tým, že ak uloženú povinnosť v tejto lehote nesplní, okresný súd pristúpi k uloženiu poriadkovej pokuty.

Uznesením z 13. septembra 2006 okresný súd uložil znaleckému ústavu poriadkovú pokutu 15 000 Sk. Následne uznesením zo 14. septembra 2006 zrušil svoje uznesenie z 19. októbra 2005 a uložil znaleckému ústavu vrátiť spis. Uznesením z toho istého dňa okresný súd ustanovil nového znalca z odboru projektovanie v stavebníctve, a to spoločnosť J., s. r. o., M.

Vzhľadom na to, že znalecký ústav nereagoval ani na povinnosť vrátiť spis, okresný súd mu uznesením z 2. októbra 2006 uložil poriadkovú pokutu 1 000 Sk a ďalším uznesením z 10. októbra 2006 mu uložil poriadkovú pokutu 25 000 Sk. Následne okresný súd 18. októbra 2006 telefonicky požadoval nápravu prostredníctvom rektora Ž. v Ž. Dňa 20. októbra 2006 znalecký ústav podal okresnému súdu odvolanie proti uzneseniu o uložení pokuty 25 000 Sk a predložil mu znalecký posudok.

Následne okresný súd 24. októbra 2006 zaslal znalecký posudok na vyjadrenie účastníkom konania, ku ktorému sa sťažovateľ vyjadril 13. novembra 2006 a odporca 14. novembra 2006. Dňa 20. novembra 2006 okresný súd nariadil pojednávanie na 23. január 2007. Okresný súd na žiadosť sťažovateľa zrušil nariadený termín pojednávania a nariadil termín na 30. január 2007. Aj tento termín pojednávania okresný súd však zrušil z dôvodu predloženia spisu krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní znaleckého ústavu proti uzneseniu o uložení pokuty.

Dňa 26. marca 2007 krajský súd vrátil vec prvostupňovému súdu ako predčasne predloženú, lebo okresný súd nepostupoval v zmysle platnej úpravy a neaplikoval § 210a Občianskeho súdneho poriadku (nevyjadril sa, že nemieni odvolaniu vyhovieť). Okresný súd 29. marca 2007 predložil vec krajskému súdu s novou predkladacou správou. Krajský súd uznesením sp. zn. 8 Cob 36/07 zo 4. mája 2007 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa a výšku pokuty znížil z 25 000 Sk na 10 000 Sk. Predmetné uznesenie krajského súdu bolo okresnému súdu doručené 23. mája 2007.

Následne 24. mája 2007 okresný súd doručoval uznesenie krajského súdu účastníkom konania. Pojednávanie nariadené na 31. júl 2007 okresný súd na žiadosť odporcu zrušil

a nový termín pojednávania nariadil na 17. október 2007, čo bolo jeho ostatným úkonom vo veci.

Obdobie úplnej nečinnosti okresného súdu v predmetnom konaní ústavný súd zistil od 5. apríla 2002 do 15. mája 2003 v rozsahu presahujúcom 13 mesiacov. Pri posudzovaní tohto obdobia ústavný súd vzal do úvahy svoju predošlú judikatúru, v súlade s ktorou obdobie poznamenané nečinnosťou všeobecného súdu, keď jeho konaniu nebráni žiadna zákonná prekážka, ústavný súd posudzuje ako zbytočný prierah v konaní (napr. II. ÚS 3/00).

Túto skutočnosť nakoniec potvrdzuje aj stanovisko predsedníčky okresného súdu, ktorá odôvodňuje toto obdobie nečinnosti celkovým vyťažením, kedy *„prevzala najviac nevybavených vecí a v uvedenom čase bol stav v senáte taký, že vykazoval vysoký nápad a viac ako dvojnásobok nevybavených vecí a trojnásobok nerozhodnutých vecí oproti ostatným senátom“*, teda organizačnými dôvodmi, ktoré ústavný súd neakceptoval ako účinnú obranu. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 14/00) otázky množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným prierahom v konaní.

Na druhej strane sa ústavný súd stotožnil s tvrdením predsedníčky okresného súdu, že sťažovateľ až na opakované výzvy takmer po dvoch rokoch od začatia konania (na pojednávaní 13. júna 2001) predložil okresnému súdu riadnu špecifikáciu svojho žalobného návrhu. Takéto nedostatky úkonov sťažovateľa, ktoré bránili okresnému súdu odstrániť stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy a dohovoru (napr. I. ÚS 27/02), nemožno v žiadnom prípade prenášať na konajúci všeobecný súd, ani mu vyčítať, že opakovane vyzýval sťažovateľa na doplnenie jeho návrhu. K tomu treba dodať, že požiadavka na konanie bez zbytočných prierahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. na konanie v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky

zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (mutatis mutandis I. ÚS 3/02, I. ÚS 41/02, I. ÚS 86/02).

Podanie návrhu na začatie konania, ktorý nespĺňa predpísané náležitosti a neodstránenie jeho nedostatkov, tak ako si to vyžaduje príslušný procesný predpis, ani na výzvu súdu, ako aj viaceré žiadosti o odročenie pojednávania zo strany sťažovateľa, sú spravidla prejavom nedostatočného záujmu takéhoto účastníka konania o odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa tento účastník konania nachádzal počas súdneho konania. Z týchto dôvodov ústavný súd uznal, že k prieťahom v priebehu konania celkovo v trvaní minimálne 15 mesiacov došlo výlučne v dôsledku správania sťažovateľa. V tejto súvislosti ústavný súd už judikoval: „Dĺžku trvania súdneho konania, ktorá je dôsledkom úkonov jeho účastníkov alebo ich nečinnosti, nemožno považovať za dôvod na vyslovenie zbytočných prieťahov v súdnom konaní“ (II. ÚS 41/02). Uvedené skutočnosti preto ústavný súd zohľadnil pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení sťažovateľa.

V okolnostiach prípadu ústavný súd taktiež konštatoval, že aj keď celkové obdobie znaleckého dokazovania od 9. augusta 2005 do 20. októbra 2006 bolo veľmi dlhé, okresný súd vyvíjal značné úsilie pri odstraňovaní pasivity povereného znaleckého ústavu (opakované urgencie, uloženie poriadkových pokút) a nakoniec poveril vyhotovením znaleckého posudku iného znalca príslušnej špecializácie. Z naznačených aktivít okresného súdu vyplýva, že netoleroval pasivitu znalca, a preto ústavný súd celé toto obdobie nehodnotil ako súčasť postupu okresného súdu, ktorý spôsobil zbytočné prieťahy vo veci.

Na základe uvedených zistení ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cb 728/99 spôsobil zbytočné prieťahy v trvaní 13 mesiacov, a konštatoval, že v tomto období došlo postupom okresného súdu k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, príp. nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, príp. prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

V súlade s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cb 728/99 konal bez zbytočných prieťahov.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje a z akých dôvodov sa ho domáha.

Sťažovateľ žiada finančné zadosťučinenie v sume 150 000 Sk. Uplatňovanú sumu zadosťučinenia odôvodňuje vysokou mierou právnej neistoty spôsobenej nečinnosťou okresného súdu. Táto neistota mu spôsobila veľké zdravotné problémy a stal sa osobou s ťažkým zdravotným postihnutím.

Pri určovaní výšky finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd vzhľadom na okolnosti danej veci zakladajúce porušenie namietaného práva (doterajšia dĺžka súdneho konania a podiel správania sťažovateľa na nej, doba prieťahov okresného súdu v konaní) považoval za odôvodnené priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 20 000 Sk. Sťažovateľom požadovanú výšku finančného zadosťučinenia 150 000 Sk ústavný súd považuje v okolnostiach prípadu za neprimeranú.

Ústavný súd rozhodol napokon podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom JUDr. P. K. v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd vychádzajúc z návrhu právneho zástupcu sťažovateľa ich vyčíslil sumou 6 296 Sk, a to za dva úkony právnej pomoci podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Suma je vypočítaná zo základu priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2006, ktorá predstavovala 17 822 Sk, t. j. 2-krát 2 970 Sk a 2-krát 178 Sk za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné. Keďže právny zástupca sťažovateľa je platiteľom dane z pridanej hodnoty, podľa § 18 ods. 4 vyhlášky ústavný súd rozhodol o zvýšení uvedenej odmeny o 19 % dane z pridanej hodnoty, v sume 1 196,24 Sk, t. j. priznal úhradu trov konania v celkovej sume 7 492,24 Sk.

Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2007